

Vlaams
Parlement

vergadering **C172**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 24 maart 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het geïntegreerd tijdschriftenbeleid – 1531 (2015-2016)	3
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vrijetijdsbeleving van kinderen en jongeren met een beperking – 1560 (2015-2016)	7
VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de promotie van kinder- en jeugdboeken – 1595 (2015-2016)	10

VRAAG OM UITLEG van Marius Meremans aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het geïntegreerd tijdschriftenbeleid – 1531 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): In mei 2015 werd het nieuwe Vlaamse magazine Boeken Magazine gelanceerd. Het betreft een blad voor en door boekenliefhebbers boordevol interviews, reportages en leestips. Alle genres komen aan bod: non-fictie, thrillers, kookboeken, jeugdboeken, literatuur ... Van het eerste nummer waren er onmiddellijk meer dan 10.000 exemplaren.

Het magazine kan blijkbaar moeilijk adverteerders of sponsors vinden. Dat geldt trouwens niet enkel voor hen. De redactie besloot daarom een crowdfunding te organiseren. Men hoopt met die actie de continuïteit van het magazine te garanderen. Sinds de start van de crowdfunding werd 80 procent van het gezochte bedrag verzameld. Hierdoor kan de heer Van Wichelen de toekomst van het boekenmagazine garanderen. Hij verzekert ook dat er geen nieuwe crowdfunding komt.

In Het Nieuwsblad van 2 maart 2016 lees ik dan: "We zijn gesprekken aangegaan met Vlaams minister Sven Gatz en verschillende uitgeverijen. Die spraken hun steun uit en drukten ons op het hart dat zij ons financieel zouden ondersteunen."

Iedereen is uiteraard vrij en blij dat er een nieuw tijdschrift of magazine wordt gestart. Boeken Magazine brengt voornamelijk Vlaamse auteurs en het Vlaamse boek onder de aandacht en kan dus in dat veld als uniek worden beschouwd voor Vlaanderen. In het rapport 'Toekomstpaden voor de Vlaamse culturele, literaire en erfgoed-tijdschriften' werd echter wel gewezen op het feit dat Vlaanderen met 68 verschillende culturele, literaire en erfgoedtijdschriften over redelijk veel titels beschikt, zeker voor een niet zo grote, zelfs kleine regio. Ik zeg dat niet graag, maar op wereldschaal is dat natuurlijk wel zo. Heel wat van die titels zijn gericht op gelijkaardige, erg generieke groepen. Dat versterkt de concurrentie tussen die titels. De leefbaarheid per tijdschrift wordt daardoor bemoeilijkt.

De vraag naar eventuele ondersteuning voor een nieuw tijdschrift brengt me bij het voornemen van de minister om werk te maken van een geïntegreerd tijdschriftenbeleid en de stand van zaken hieromtrent. Vraag is of het tijdschrift niet binnen de scope komt te liggen van dit beleid en hoe een eventuele ondersteuning past binnen dit beleidsvoornemen.

Door uw beleidsnota Cultuur en eerdere parlementaire vragen weten we dat u werk wilt maken van een geïntegreerd letterenbeleid om deze kwetsbare niche te versterken. U wilt de Vlaamse tijdschriften optimaal ondersteunen door onder meer de versnippering aan ondersteuningsmiddelen aan te pakken en een heldere visie voor de Vlaamse tijdschriften te ontwikkelen. Daarnaast wilt u Folio als ondersteunend platform voor tijdschriften het mandaat geven om synergievoordelen te begeleiden. Het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) creëerde afgelopen zomer ook een tussentijds reglement voor de subsidies aan tijdschriften op basis van functies. Vanuit de recent goedgekeurde beheersovereenkomst volgt dan ook een nieuw tijdschriftenbeleid.

Minister, met deze en toekomstige maatregelen in het kader van een geïntegreerde aanpak hoopt u de pijnpunten van de Vlaamse tijdschriften weg te werken en de zichtbaarheid en impact te verhogen. Daarom volgende vragen.

Volgens de berichtgeving zouden er gesprekken hebben plaatsgevonden tussen uzelf en de heer Van Wichelen en zouden deze gesprekken ertoe hebben geleid

dat Boeken Magazine financieel ondersteund zou worden. Is deze berichtgeving correct? Op welke basis – decretaal, via het VFL ... – zult u in deze ondersteuning voorzien? Betreft het een eenmalige of structurele ondersteuning? Wat is uw motivatie om daar uw schouders onder te zetten?

Hoe past de subsidiëring van Boeken Magazine vanuit Vlaanderen in uw beleidsvoornemen om werk te maken van een geïntegreerd tijdschriftenbeleid? Wordt dit tijdschrift meegenomen in dat geïntegreerde tijdschriftenbeleid of bekijkt u de ondersteuning van dit magazine los van de andere culturele, literaire en erfgoed-tijdschriften?

Naar aanleiding van mijn vorige vraag om uitleg van 2 juli 2015 over een geïntegreerd tijdschriftenbeleid gaf u aan dat de gesprekken in de komende maanden aanleiding zouden geven tot een concreet actieplan. Hebt u al een actieplan? Kunt u toelichten in hoeverre dit actieplan al geïmplementeerd werd en welke maatregelen nog omgezet moeten worden? Hoever staat u met de aanpak van de versnippering aan subsidiekanalen voor culturele tijdschriften en de gemeenschappelijke aanpak van de organisatorische uitdagingen?

Het Rapport 'Toekomstpaden voor de Vlaamse culturele, literaire en erfgoed-tijdschriften' gaf aan dat, willen we tot een geïntegreerd beleid komen, er eerst een keuze zou moeten worden gemaakt over de instantie die het tijdschriftenbeleid zou ontvangen. Hebt u hierover al beslissingen genomen? Zo ja, welke instantie geniet de voorkeur en op basis van welke factoren bent u tot die beslissing gekomen? Zo nee, is er dan een termijn waarbinnen een beslissing zal worden genomen?

Welke benadering zal er gevolgd worden in het geïntegreerde tijdschriftenbeleid: een directe subsidie aan individuele organisaties op basis van kwaliteit, een thematische benadering of een functionele benadering zoals het VFL hanteert? Hebt u hierover al een visie ontwikkeld?

Kunt u, naar aanleiding van de gesprekken die u hebt met de betrokken actoren, duiden welke rol Folio voor zichzelf weggelegd ziet naar aanleiding van het geïntegreerde letterenbeleid? Wensen zij een platform en peernetwerk te blijven en/of zijn ze bereid eventueel een geïntegreerd huis of zelfs een 'network administrative organisation' te worden?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Er zijn inderdaad contacten geweest tussen mijn kabinet en de heer Van Wichelen omtrent de vraag of het mogelijk zou zijn om Boeken Magazine te ondersteunen. Er zijn evenwel geen formele afspraken gemaakt. Daarin was de berichtgeving wat voorbarig.

Zoals u weet, bestaan er vandaag voor literaire, culturele en erfgoedtijdschriften verschillende mogelijkheden om een subsidieaanvraag in te dienen. Dit kan op basis van het Kunstendecreet, het Erfgoeddecreet of via het tijdschriftenreglement van het VFL. Het VFL werkt momenteel nog aan een nieuw tijdschriftenreglement voor de periode 2017-2020.

Het is in dit kader dat ook aan de heer Van Wichelen de suggestie werd gedaan om via de geëigende kanalen een subsidieaanvraag in te dienen.

Het VFL werkt momenteel aan een nieuw meerjarig subsidiereglement voor literaire tijdschriften voor de periode 2017-2020. Dat reglement zal voor de zomer nog worden gelanceerd. Net zoals in het tussentijdse reglement voor 2016 zal er afstemming gebeuren met het departement. Op die manier kan de functionele benadering van het Kunstendecreet mee worden geïntegreerd in een meer sectorspecifieke aanpak.

Indien de doelstellingen, werking en inhoud van Boeken Magazine aansluiten bij de uitgangspunten en criteria van dit reglement, kan het een aanvraag indienen bij het VFL. Deze aanvraag wordt dan, net als andere aanvragen, ter beoordeling voorgelegd aan de adviescommissie Literaire Tijdschriften. Belangrijk blijft echter ook steeds dat de globale werking en subsidiëring van het VFL gebeurt vanuit een marktaanvullende aanpak en dat eerder commerciële initiatieven zich vooral tot de markt zelf moeten blijven richten.

Folio maakte intussen een plan op waarin ze aangaven welke acties de volgende jaren nodig zijn om de slagkracht van de tijdschriften te verhogen. Deze acties focussen op de gemeenschappelijke pijnpunten van de brede groep tijdschriften die Folio vertegenwoordigt. Op basis van het geleverde werk door Folio en de studie 'Toekomstpaden voor de culturele, literaire en erfgoedtijdschriften' werd een nieuwe opdracht gegeven om concrete cases uit te werken, waarbij zoveel mogelijk synergie gerealiseerd wordt op het vlak van de zakelijke werking en publiekswerking. Nog voor de zomer moet dit kunnen worden vertaald in een concrete opdracht voor Folio en/of de betrokken tijdschriften.

Zoals u zelf aangeeft, is het tijdschriftenlandschap rijk en divers. Elk van deze tijdschriften heeft zijn eigen inhoudelijke invalshoek die aansluit bij een specifiek deel van het culturele of erfgoedlandschap: podiumkunsten, literatuur, theater, muziek, erfgoed enzovoort.

Aangezien de werking van de tijdschriften vaak is ingebed in of sterke links heeft met het veld waar zij thematisch mee verbonden zijn, is er bewust niet voor gekozen om een globale, overkoepelende regeling uit te werken voor alle literaire, culturele en erfgoedtijdschriften, maar wel om ervoor te zorgen dat er permanente afstemming is tussen de verschillende instanties waar de tijdschriften vandaag ondersteuning kunnen krijgen. Vanuit diezelfde optiek is ervoor gekozen om de tijdschriftenreglementen waar zinvol en noodzakelijk meer en beter op elkaar af te stemmen.

De thematische invalshoek van de tijdschriften bepaalt waar ze kunnen indienen. De beoordeling en toekenning van subsidies gebeurt aan de hand van kwalitatieve en functiegerichte criteria. De tijdschriften worden daarnaast ook beoordeeld op hun zakelijke en publiekswerking.

Momenteel wordt – zoals al aangegeven – bekeken of en hoe een aantal taken op een overkoepelend niveau door Folio kunnen worden opgenomen. De samenwerking van de tijdschriften binnen Folio kan bovendien ook zorgen voor een sterkere integratie en uitwisseling, niet enkel op zakelijk maar ook op inhoudelijk en organisatorisch vlak, zoals gezamenlijke afspraken rond druk, distributie en dergelijke, die dan weer voor synergievoordelen kunnen zorgen.

Folio is een initiatief dat bottom-up ontstaan is vanuit de nood aan uitwisseling en krachtenbundeling binnen het tijdschriftenlandschap. Ondanks de grote diversiteit op het vlak van inhoud, werking, business modellen, enzovoort, zijn er ook gemeenschappelijke punten en uitdagingen die de tijdschriften verbinden. Op die raaklijnen is de werking van Folio de voorbije twee jaar uitgebouwd.

Aangezien de kracht van Folio zit in de gedragenheid en betrokkenheid van een groot aantal tijdschriften, is er gekozen voor een model waarbij Folio zich in de eerste plaats verder als netwerk kan ontwikkelen, zodat deze flexibiliteit en gedragenheid niet verloren gaan. In het plan dat door Folio is ingediend, vertaalt zich dit in een vraag naar middelen om een aantal opdrachten projectmatig te kunnen opnemen, die de tijdschriften zelf als noodzakelijk ervaren, eerder dan te gaan voor een klassieke koepelorganisatie.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Minister, als ik het goed begrijp, hebt u Boeken Magazine de weg getoond naar eventuele ondersteuning. Zoals u zegt, gaat het niet om een globaal overkoepelende regeling, maar eerder om afstemming en synergie. Het blijft echter een pijnpunt, maar ik ben blij met Boeken Magazine, want hoe meer dit in de media komt, hoe beter.

Er zijn heel veel tijdschriften. De vraag is dan ook of ze allemaal levensvatbaar zijn en bepaalde zaken niet beter kunnen worden geclusterd. U spreekt over beter op elkaar afstemmen en een sterkere integratie, maar misschien moeten we een stap verder durven te gaan en ons afvragen of niet meer moet worden gebundeld.

Iedere sector of ieder type, over welke kunst het ook gaat, is moeilijk te verzoenen met andere. Elk genre, ook het literaire, heeft zijn specificiteit, maar ze moeten toch een soort impact hebben op de maatschappij. Als er wordt geclusterd, wordt het volgens mij beter opgepikt en speelt het een grotere rol in de maatschappij.

Desalniettemin ben ik blij met de genomen maatregelen inzake gezamenlijke afspraken. Het stemt me ook tevreden dat Folio zijn opdracht verder zal vervullen. Ik kijk alleszins uit naar het vervolg. Ongetwijfeld zal binnen een aantal maanden opnieuw een vraag over het tijdschriftenbeleid worden gesteld.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Sta me toe nog even bondig in te gaan op deze bedenkingen van de heer Meremans. Er zijn inderdaad heel veel tijdschriften. Als er een nieuwe speler op het veld komt, moet worden onderzocht of hij, middels het Kunstendecreet, Erfgoed of het VFL, ruimte kan krijgen, lees ondersteuning. Ik verwijs in dit verband naar de vraag van Oogst, een heel ander type magazine.

Er zullen met andere woorden altijd nieuwe initiatieven en vragen blijven komen, en dat is goed. Het wijst op de vitaliteit van de sector. Jonge en goede initiatieven kan ik dan ook alleen maar toejuichen, maar ik kom mezelf daarin uiteraard tegen. Wanneer Boeken Magazine, dat een vrij grote ambitie heeft, mij vraagt om met een van hun covers een foto te maken, dan doe ik dat op zich wel graag, maar dat heeft geen enkele invloed op subsidies en dergelijk meer. Dat wil ik wel duidelijk zeggen.

Uw kernvraag blijft overeind, mijnheer Meremans, zelfs na mijn antwoord. Nu we twee studies en een traject van iets meer dan een jaar achter de rug hebben en nu de acties van Folio bekend zijn, lijkt het me goed na de zomer hier diepgaander te discussiëren over waar we nu echt staan. Het traject is natuurlijk nooit ten einde, maar op een gegeven moment moeten we binnen dat traject wel bepalen welke concrete zaken de sector zelf zal doen op het vlak van synergie en wat ik binnen mijn beleidsverantwoordelijkheid kan doen. Enerzijds willen we allemaal dat er duizend bloemen bloeien, en die zullen ook blijven bloeien, maar anderzijds begrijp ik ook uw vraag naar de impact ervan. Naast nieuwe dingen die ontstaan, zijn er soms ook oude die tot een einde komen. Ik stel voor het Folio-verhaal, gelinkt aan de naburige sectoren – kunst en erfgoed, Vlaams Fonds der Letteren – in de zomer globaler te bekijken. Dat wordt in de commissie een boeiende beleidsdiscussie.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): We geven zeker afspraak in het najaar, als we goed uitgerust en bruinverbrand vanuit onze vakantiebestemmingen terugkomen.

De voorzitter: En na veel gelezen te hebben ...

De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de vrijetijdsbeleving van kinderen en jongeren met een beperking – 1560 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, recent werd het onderzoek met als titel 'De vrije tijd van kinderen en jongeren met een beperking' voorgesteld. Het gaat na in welke mate kinderen en jongeren met een beperking tussen 6 en 18 jaar een passend vrijetijdsaanbod kunnen vinden en welke rol het bestaande jeugdwerkaanbod daarin speelt.

Uit het onderzoek blijkt dat kinderen en jongeren met een beperking nog steeds veel moeilijkheden ondervinden om toe te treden tot het bestaande vrijetijds- en jeugdwerkaanbod. De drempels die er al decennialang zijn, bestaan in 2016 jammer genoeg nog steeds. Het gaat dan om informatieve, institutionele, dispositionele of situationele drempels. Het onderzoek stipt wel aan dat er geen unieke factor is die de beperkte toegankelijkheid van het jeugdwerk verklaart, maar wel dat een combinatie van verschillende factoren het probleem veroorzaakt.

Vooreerst voelen kinderen en jongeren met een beperking zich minder welkom in het vrijetijds- en jeugdwerkaanbod. Daardoor haken ze ook sneller af. De drempelvrees bestaat eveneens langs de kant van de jeugdorganisaties. Zij staan vaak open voor kinderen en jongeren met een beperking, maar het blijft vaak bij een passieve toegankelijkheid. Specifieke wervingsacties zijn er weinig en kunnen deze groep van jongeren moeilijk bereiken. Als er al moeite gedaan wordt om hen te contacteren, blijken veel kinderen en jongeren met een beperking onzichtbaar en onbereikbaar voor deze wervingsacties.

Er is ook niet altijd een open beleid in het vrijetijds- en jeugdwerkaanbod. Vaak worden kinderen en jongeren met een beperking geweigerd, om verscheidene, meestal praktische redenen. Daarom zoeken ze vaak hun toevlucht tot het specifieke aanbod voor kinderen en jongeren met een beperking. Helaas vraagt dat ook extra inspanningen qua vervoer en is dat aanbod snel volzet. Opvallend is dat daar soms ook kinderen en jongeren met een specifieke beperking worden geweigerd.

Gelukkig geeft het onderzoek ook aan dat er al verschillende initiatieven genomen zijn die de deelname van kinderen en jongeren met een beperking aan het jeugdwerk en vrijetijdsaanbod hebben verhoogd. Er zijn goede voorbeelden van vrijetijdsbesteding of jeugdwerk waar kinderen en jongeren met en zonder beperking samen spelen.

U hebt, als minister bevoegd voor de jeugd, in doelstelling 2.1.2 van uw beleidsnota 2014-2019 het voornemen aangekondigd om "de vrijetijdsbeleving voor andersvalide kinderen en jongeren toegankelijker te maken". Met de resultaten van het gepubliceerde onderzoek wilt u "met relevante actoren aan de slag gaan om te kijken wat mogelijk is om de participatie van kinderen en jongeren met een beperking binnen het jeugdwerk te vergroten."

Minister, daarom stel ik u graag volgende vragen.

Hoe staat u tegenover het gepubliceerde onderzoek? Zult u met de aanbevelingen uit dat onderzoek op korte termijn aan de slag gaan of zult u eerst ook de resultaten van het Burgerkabinet rond diversiteit in het jeugdwerk afwachten alvorens tot beleidsacties over te gaan? Welke actoren zult u bij de implementatie betrekken?

Kinderen en jongeren met een beperking blijven vaak onzichtbaar en onbereikbaar voor wervingsacties. In de beleidsnota Jeugd gaf u ook aan dat het unieke en toegankelijke communicatieplatform, waarvan werk wordt gemaakt, een zo ruim mogelijk doelpubliek moet bereiken, ook kinderen en jongeren met een beperking. In welke mate verwacht u dat het toegankelijker maken van jeugdinformatie en jeugdinformatie-initiatieven voor kinderen en jongeren met een beperking de zichtbaarheid van kinderen en jongeren met een beperking kan verbeteren en hen beter bereikbaar kan maken voor de wervingsacties van het jeugdwerk?

Ook de zichtbaarheid binnen inspraakorganen en beleidsniveaus is nog voor verbetering vatbaar. U gaf ook aan dat u de inspraak voor jongeren als een basispijler ziet voor uw jeugdbeleid. Op welke manier kunt u specifiek voor de kinderen en jongeren met een beperking aandacht besteden aan hun zichtbaarheid in inspraakorganen?

Jeugdverenigingen staan wel open voor kinderen en jongeren met een beperking, maar dit blijft vaak bij passieve toegankelijkheid. In hoeverre kunt u jeugdverenigingen stimuleren om meer te evolueren van een passieve naar een actieve toegankelijkheid?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: 'De vrije tijd van kinderen en jongeren met een beperking' is inderdaad een erg belangrijk onderzoek. Van sommige resultaten was ik zelf onaangenaam verrast. Tussen de lijnen van het onderzoek hoor ik frustratie en verdriet spartelen naar een uitweg. Ik hoop dan ook een breed draagvlak te vinden voor de aanbevelingen aan het beleid om zaken te veranderen.

Uit de ouderbevraging bijvoorbeeld blijkt dat ongeveer de helft van deze jongeren deelneemt aan een of andere vorm van jeugdwerk. De meerderheid onder hen doet dit in specifieke jeugdorganisaties, een vijfde zit in een algemene jeugdbeweging. Ook aan speelpleinwerkingen en vakantiekampen nemen heel wat kinderen en jongeren met een beperking deel, dit onder meer door de inspanningen van 'Jeugdwerk voor allen', een netwerkorganisatie die initieel in de provincie Oost-Vlaanderen over de organisatiegrenzen heen streeft om onder meer kinderen en jongeren met een beperking te laten deelnemen aan het jeugdwerk.

Maar deze op het eerste gezicht positieve cijfers verbergen de kloof niet die er blijft tussen de wens tot deelname en de effectieve deelname aan het georganiseerde aanbod, al dan niet specifiek. Een heleboel drempels staan tussen die wens tot deelname en de effectieve deelname. Sommige drempels zijn makkelijker weg te werken dan andere.

Een moeilijke drempel is bijvoorbeeld de afstand: niet overal is er voldoende aanbod dat niet alleen toegankelijk is maar ook inclusief. Dat kinderen met een beperking vaak ook verder van hun woonplaats naar school gaan dan kinderen zonder beperking, maakt het ook moeilijker om dichtbij hun woonplaats op een organische wijze aansluiting te vinden bij het plaatselijke jeugdwerk. Op die manier dreigen kinderen met een beperking vaak opgesloten te blijven in die parallelle circuits van de zorg, ook voor hun vrijetijdsbeleving.

De studie is gelukkig ook hoopgevend. Steeds meer jeugdwerkingen stellen zich inclusief op. Er is dus aandacht voor de problematiek om het jeugdwerk ook op dit terrein diverser te laten worden. Heel wat aanbevelingen die de onderzoekers formuleren, zijn interessant om te vermelden: meer aandacht en ondersteuning voor de vorming van jeugdwerkers en -begeleiders in de omgang met kinderen en jongeren met een beperking, meer samenwerking tussen algemene en specifieke werkingen, resoluut kiezen voor een inclusief jeugdbeleid waarbij ingezet wordt op de maximale participatie van leeftijdsgenoten binnen het algemene aanbod.

In het lokale jeugdbeleid wordt een betere informatie en vooral zichtbaarheid aanbevolen over het algemeen aanbod waar kinderen en jongeren met een beperking welkom zijn. Diversiteit moet als beleidsconcept in zijn geheel worden nagestreefd en niet opgesplitst in kansengroepen. Dat is een belangrijk rode draad doorheen het onderzoek.

Deze laatste aanbeveling probeer ik vandaag al in de praktijk te brengen met de organisatie van een burgerkabinet over de diversiteit in het jeugdwerk. Een belangrijke toegangspoort gaat over de etnisch-culturele diversiteit waarbij we de diversiteit ook in de brede zin zullen meenemen. Naast het diversiteitstraject dat momenteel doorlopen wordt binnen de jeugdsector zelf, hoop ik uit dit burgerkabinet zeker tips, suggesties en aanbevelingen te halen over hoe het jeugdwerk toegankelijker te maken, ook voor kinderen en jongeren met een beperking.

Toch wil ik niet wachten op de resultaten van het burgerkabinet of het diversiteitstraject van de jeugdsector. Vandaag worden de eerste krijtlijnen op papier gezet voor een nieuw decretaal kader voor het regionaal jeugdwerk.

Waar nu de provincies de expliciete taak hebben het jeugdwerk voor kinderen en jongeren met een beperking te ondersteunen, komt deze opdracht in 2017 naar Vlaanderen. Dit biedt op termijn de kans om bestaande werkingen verder te ondersteunen en ook te zorgen voor een betere regionale spreiding van het aanbod.

De provinciebesturen zijn erg begaan met het inclusiever maken van het reguliere jeugdwerk en stimuleren jeugdverenigingen om, zoals u het stelt, te evolueren naar een meer actieve toegankelijkheid, vooral onder impuls van de provincie Oost-Vlaanderen die hier sterk op heeft ingezet.

Ik heb absoluut de intentie om dit sterke verhaal voort te zetten en ook op Vlaams niveau verder uit te bouwen, zodat nog meer jeugdwerk en nog meer kinderen en jongeren hier de positieve effecten van ondervinden.

In het netwerk 'Jeugdwerk voor allen' zoals dat vandaag door een aantal provinciebesturen al wordt uitgebouwd en ondersteund, vinden tal van jeugdorganisaties elkaar en kan flexibel ingegaan worden op de vraag naar ondersteuning vanuit lokale besturen en lokale werkingen om hun aanbod en activiteiten toegankelijker te maken voor diverse kinderen en jongeren. Dat dit initiatief de voorbije jaren zijn effect niet miste, blijkt uit het groeiende aantal inclusieve speelpleinwerkingen in Vlaanderen. Dat is een positieve tendens.

In mijn beleidsbrief kondig ik inderdaad een onderzoek aan over een communicatieplatform voor de jeugd. Zoals ik ook vorige week aangaf in antwoord op uw vraag over de Jongerentelefoon Awel, zal ik nog voor de zomer een conceptnota voorleggen hierover waarin ik aandacht vraag voor een betere afstemming van informatiekkanalen en informatiedragers voor de jeugd en dit over de verschillende domeinen heen, in de eerste plaats Welzijn en Onderwijs.

Momenteel bekijk ik samen met mijn administratie hoe dit plan van aanpak wordt uitgewerkt. Het optimaliseren van het bereik van kinderen en jongeren met een beperking is een van de doelstellingen in deze oefening. Ik verwacht uit het onderzoek te horen welke maatregelen ik kan nemen om in meer en beter maatwerk te voorzien voor deze groepen zodat zij beter geïnformeerd zijn. Ook de bestaande informatie-initiatieven maken deel uit van het onderzoek. Als hier verbeterpunten uit komen inzake toegankelijkheid, zal ik dit met hen bekijken.

Op Vlaams niveau zal ik met de Vlaamse Jeugdraad bekijken hoe zij de participatie van kinderen en jongeren met een beperking aan hun activiteiten kunnen stimuleren. Wat de lokale jeugdraden betreft, ligt deze verantwoordelijkheid

voornamelijk bij lokale besturen zelf. De Vereniging Vlaamse Jeugddiensten en -consulenten (VVJ) die de opdracht heeft lokale jeugdraden te ondersteunen kan daar uiteraard ook aandacht aan besteden.

Voor zover dit een problematiek is die we ooit helemaal kunnen oplossen, geloof ik dat het onderzoek op het juiste moment komt. Een aantal sporen om het beleid verder te verbeteren, worden voorbereid of zullen de komende maanden hun beslag kennen. Ik wil u aan de hand van de lijnen in mijn antwoord in de komende maanden concrete beleidslijnen geven waarin we een versnelling hoger kunnen schakelen.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, het is goed te horen dat het positief evolueert. Het is niet alleen negatief. Er is alleszins nog veel werk aan de winkel en er zijn nog aandachtspunten, zoals de specifieke organisaties voor jongeren met een beperking, die altijd heel snel volgt zijn. Ook het lokale niveau kan een rol spelen om zo veel mogelijk jongeren met een beperking te betrekken in hun activiteiten. Ik ben blij dat er wat zal worden ondernomen, maar we zullen dit zeker moeten blijven opvolgen, en waakzaam zijn dat er iets verandert.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik ben heel blij dat u in uw antwoord hebt gewezen op de rol die de provincies op dit moment spelen. U hebt aangegeven dat u voor een warme overdracht wilt zorgen. Door de grote vraag en het beperkte aanbod is het cruciaal dat we daar snel verder werk van maken als er knopen zijn doorgesneden, en dat u dit als een prioriteit meeneemt. Het is absoluut noodzakelijk dat de organisaties, die met de steun van de provincies die werking hebben kunnen opzetten in de afgelopen jaren, niet verweesd achterblijven. Anders gaan we nog veel meer werk achteraf hebben dan nu al het geval is.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de promotie van kinder- en jeugdboeken – 1595 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, leesbevordering is een prioriteit in het cultuurbeleid. Het is immers erg belangrijk dat kinderen en jongeren al op erg jonge leeftijd 'goesting' krijgen om te lezen. Iedereen Leest (voorheen de Stichting Lezen) speelt een cruciale rol in het uitbouwen van een coherent leesbevorderingsbeleid. Meer leesplezier, meer lezers, dat is dan ook hun motto.

In hun missie lezen we: "Iedereen Leest streeft ernaar om de toegang tot lezen voor iedereen mogelijk te maken. Vaardig kunnen lezen is immers van groot belang voor de persoonlijke ontwikkeling en de maatschappelijke participatie. Iedereen Leest wil de cruciale rol van leesplezier in het geletterdheidsdiscours beklemtonen. Het is de sleutel tot een inspirerend leesklimaat en een brede leescultuur. Iedereen Leest wil iedereen, van jong tot oud, aan het lezen krijgen en houden. Zo vroeg mogelijk en zo lang mogelijk. Want wie graag leest, leest meer. En wie meer leest, leest beter."

Iedereen Leest heeft verschillende initiatieven op poten gezet, initieert en coördineert leesbevorderingsprogramma's voor jong en oud, zoals Boekbaby's, dat ouders met hun kleine kinderen wil laten genieten van boeken door hen op verschillende momenten tijdens de voorschoolse leeftijd een boekenpakket en informatie over voorlezen en de bibliotheek cadeau te doen. Zo kan Boekbaby's

ouders aanmoedigen om hun kinderen zo vroeg mogelijk boekjes en de bibliotheek te laten ontdekken.

Daarnaast ontwikkelden ze boekenzoeker.org, een website die iedereen tussen 0 en 18 jaar helpt bij het kiezen van een boek. Zo kunnen aarzelende lezers een nieuw of minder voor de hand liggend boek ontdekken dat bij hen past.

Een derde initiatief is de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen (KJV), een jury van kinderen en jongeren tussen 4 en 16 jaar. Juryleden krijgen een lijst met acht boeken om te beoordelen. Soms komen ze samen in leesgroepen om te praten over de boeken. Er worden ook ontmoetingen georganiseerd met de genomineerde auteurs. Vanuit de filosofie dat boeken lezen en boeken beoordelen met punten niet voldoende kan zijn, beschouwt de KJV het als haar handelsmerk dat over de boeken wordt gepraat in leesgroepen of online.

Ook de Jeugdboekenweek is een jaarlijkse campagne van Iedereen Leest voor kinderen tussen 3 en 12 jaar. Dit jaar liep de Jeugdboekenweek van 4 tot 20 maart met als thema Weg van de Stad en met de bedoeling een echt feest te organiseren. De Jeugdboekenweek is een samenwerking met Cultuurconnect, de scholen, Boek.be en wisselende partners.

De Jeugdboekenweek moet dus een feest zijn, en meestal is dat zo, maar tijdens de afgelopen Jeugdboekenweek kwam het bericht – dat achteraf gelukkig is ingetrokken – dat dit jaar de Boekenleeuw en Boekenpauw niet zouden worden uitgereikt. De Boekenleeuw en de Boekenpauw zijn een project van Boekenbeesten, een initiatief van Boek.be in samenwerking met lokale bibliotheken, boekhandels, uitgeverijen, Canon en Fintro.

We hebben nu het bericht gekregen dat de Boekenleeuw en de Boekenpauw dit jaar dus wel worden uitgereikt. Toch wilde ik mijn vraag om uitleg aanhouden, minister, om te horen hoe u aankijkt tegen die prijzen en hun toekomst binnen het brede beleid. Hoe kwam dat bericht eigenlijk eerst tot stand? Aangezien het een samenwerking is van verschillende partners, was u op de hoogte van de eerste beslissing? Waren andere partners zoals Iedereen Leest betrokken bij de beslissing om dit jaar geen Boekenleeuw en Boekenpauw uit te reiken, net zoals de VRT en Radio 2, die mediapartner zijn van de beide prijzen?

Bent u ervan overtuigd dat het uitreiken van literaire prijzen een belangrijke meerwaarde kan zijn in het promotiebeleid rond kwalitatieve kinder- en jeugdboeken? Indien ja, hoe kunnen we ervoor zorgen dat die prijzen een duurzaam karakter krijgen, al dan niet in samenwerking met private partners?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het uitreiken van de Boekenleeuw en de Boekenpauw, twee prijzen die respectievelijk het beste en het mooist geïllustreerde Vlaamse kinder- en jeugdboek bekronen, is een commercieel initiatief van de uitgevers, importeurs en boekhandelaars die zijn verenigd in de koepelorganisatie Boek.be. Ondanks alarmerende berichten in de media na het afhaken van de hoofdsponsor maakt Boek.be zich sterk dat ook in 2016 beide prijzen zullen worden uitgereikt. Daarvoor onderhandelen zij momenteel met nieuwe potentiële sponsors. Ik kan wel stellen dat, aangezien de uitreiking en toekenning van beide prijzen volledig in handen is van Boek.be, de organisatie Iedereen Leest – die sinds enkele jaren onder de vleugels van het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) ressorteert – niet betrokken was bij de zogenaamde beslissing om de Boekenleeuw en Boekenpauw niet uit te reiken.

De VRT was evenmin betrokken bij die beslissing. De organisator van beide prijzen, Boek.be, heeft noch Iedereen Leest noch de VRT of andere partners voorafgaandelijk op de hoogte gebracht van de problemen die konden ontstaan

na het wegvallen van de hoofdsponsor. Maar aangezien Boek.be zich sterk maakt dat een nieuwe hoofdsponsor zich zal aandienen – ik heb daarover met de directeur van Boek.be enkele dagen geleden nog contact gehad – en beide prijzen ook dit jaar worden uitgereikt, lijkt mij dat ook niet zo'n groot probleem.

Literaire prijzen zijn een belangrijke stimulans voor de promotie van kwalitatief hoogstaande kinder- en jeugdliteratuur. Daarover zijn we het eens. De uitreiking van literatuurprijzen is belangrijk omdat het de aandacht vestigt op de boeken en hun auteurs en die ook, onder andere via de media, onder de aandacht brengt. Het is ook een instrument om verdienstelijke auteurs een vorm van erkenning te geven. De prijzen zijn echter maar het topje van de ijsberg. Het algemene ondersteuningsbeleid dat auteurs in staat stelt om te werken aan kwalitatieve publicaties en de promotie van hun werk via verschillende kanalen zowel in binnen- als buitenland – door het VFL via werkbeurzen, stimuleringsbeurzen, auteurs-lezingen en vertalingen in het buitenland, de bibliotheken... – ligt aan de basis van een gezond en vruchtbaar literair landschap. Ook de aanwezigheid in de boekhandel en de algemene aandacht voor jeugd- en kinderboeken in de media zijn cruciaal.

Specifiek vanuit het leesbevorderingsbeleid zijn dergelijke prijzen minder een prioriteit omdat het belangrijker is de nadruk te leggen op een breed kwalitatief aanbod en vooral op de betrokkenheid van lezers. Meer nog: het is niet per se noodzakelijk of zelfs wenselijk om in deze context bepaalde waardeoordelen naar voren te schuiven of competitie te stimuleren. Getuige hiervan is de breed uitgebouwde werking van de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen (KJV) onder de coördinatie van Iedereen Leest. De prijzen die door de KJV worden uitgereikt, zijn niet financieel van aard, maar vormen het orgelpunt van een traject waarbij honderden leesgroepen in heel Vlaanderen betrokken zijn. Door deze brede gedragenheid bij de lezers zelf is dit een veel meer participatieve wijze om kwalitatieve kinder- en jeugdliteratuur onder de aandacht te brengen. Vanuit de ambitie om leesplezier een nog centralere plaats te geven en meer diversiteit te stimuleren bij de lezers die deelnemen, evalueert Iedereen Leest momenteel de werking van de KJV. Dit spoor wordt dus zeker voortgezet en verstevigd.

Daarnaast komen kinder- en jeugdauteurs uiteraard ook nog steeds in aanmerking voor de Cultuurprijs van de Vlaamse Gemeenschap voor literatuur. In tegenstelling tot vroeger, toen er een aparte prijs voor kinder- en jeugdauteurs werd uitgereikt, is deze prijs nu samengebracht met andere genres in de jaarlijkse literatuurprijs van de Vlaamse Gemeenschap.

Zoals gezegd, werkt Boek.be samen met andere partners om de Boekenleeuw en Boekenpauw te laten overleven en uit te reiken op de Boekenbeurs. Boek.be liet in een persbericht weten het uitermate belangrijk te vinden dat kinder- en jeugdboeken de aandacht krijgen die ze verdienen: "Ondanks recente onheilstijdingen worden deze belangrijke 'prijsbeesten' ter ondersteuning van onze kinder- en jeugdauteurs en illustratoren ook dit jaar opnieuw uitgereikt! Boek.be onderhandelt momenteel met nieuwe, enthousiaste ondersteunende partners die het mogelijk maken om deze gegeerde prijzen komend najaar, tijdens de Boekenbeurs, uit te reiken." De kans lijkt vrij groot dat dit ook zal lukken. Er is dus momenteel geen reden om hierop van overheidswege in te grijpen.

Ik heb ook geprobeerd een onderscheid te maken tussen waar ik vind dat de overheid wel een actieve, centrale, sturende rol moet spelen inzake leesbevordering, en een aantal prijzen die wij uitreiken, maar waar we het ook goed vinden dat private spelers die uitreiken, of het nu in Vlaanderen is of in andere delen van de wereld. Als we daar een goed samenspel kunnen hebben, zonder dat wij daar het eerste of het laatste woord over moeten hebben, is het voor mij al zeer goed.

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Ik ben het in ieder geval absoluut met u eens dat de KJV een veel meer gedragen en participatief instrument is om te werken aan leesbevordering. Dat verhaal bestaat al heel lang. Het werkt tot ieders tevredenheid. Het is belangrijk dat u samen met Iedereen Leest initiatieven neemt om dat te evalueren en verder uit te bouwen. Dat is op zich een goede zaak.

Als ik u goed begrepen heb, zou het de bedoeling zijn om de Boekenleeuw en de Boekenpauw uit te reiken tijdens de Boekenbeurs.

Ik blijf het wel een beetje een ongelukkige communicatie vinden. Net tijdens een feestweek komen er van die onheilsberichten. Laat ons hopen dat het een eenmalig gegeven is. Daarmee verwijs ik naar wat u zelf zei over het zoeken naar duurzame relaties en duurzame partnerships tussen Boek.be en een private partner.

Ik vind het ongelooflijk belangrijk dat we nadenken over de manier waarop wij in het ruime cultuurverhaal kunnen samenwerken met externe partners, met privépartners. Daarbij moeten we duurzame relaties nastreven en zou het niet mogen gaan om eenmalige bijdragen, hoe belangrijk die ook zijn. We moeten dus manieren vinden om op lange termijn te werken en na te gaan hoe de bijdrage van privépartners een inbreng kan hebben in onze doelstellingen.

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik denk dat we het allemaal eens zijn over promotie van kinder- en jeugdboeken, zeker wat het tekenen van jeugdboeken betreft. Daar zijn wij in Vlaanderen vrij sterk in. Getuige hiervan de Frankfurter Buchmesse van twee jaar geleden.

Sponsoring en prijzen van de privésector moet ons blij maken, maar die heeft het recht om dat om welke reden dan ook niet meer te doen. Onze collega spreekt over het opbouwen van een duurzame relatie en daar ben ik het mee eens, maar wij zitten niet in de raad van bestuur van het bedrijf. Als dat wil sponsoren, heel goed. Wat de privésector doet, hoeven wij niet te doen. De overheid komt niet tussen bij allerlei organisaties waaraan een merknaam verbonden is, maar een privésponsor biedt zich wel alleen maar aan als hij daarmee voldoende exposure bereikt of indien hij een besparing wil realiseren.

Ik ben blij te vernemen dat sponsors op komst zijn, maar dit moeten we kaderen in de algemene promotie van het boek, willen we de privémarkt blijven stimuleren om een prijs toe te kennen.

Minister, u hebt enige tijd geleden een promotiecampagne van het boek aangekondigd. Door deze incentive bestaat de kans dat privépartners bereid zijn een bijdrage te leveren. Ik zou dan ook willen weten hoever het met deze campagne staat. Kan ze bijdragen tot een grotere interesse vanuit de privésector?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): De vraag is zinvol, al gaat het over privémiddelen.

Ik zie hieraan twee facetten verbonden. Ten eerste, collega Bastiaens sprak over een op zijn zachtst gezegd onhandige communicatie vanuit Boek.be. Dit toont de kwetsbaarheid aan als men slechts met een enkele grote partner samenwerkt. De Standaard Boekhandel heeft dit met de Gouden Uil ook al gelapt, en ik wik mijn woorden. Het staat de privésector natuurlijk wel vrij initiatieven te nemen en de overheid moet niet noodzakelijk onmiddellijk in het gat springen.

Ten tweede, de Vlaamse Auteursvereniging heeft naar aanleiding van dit incident opgeroepen nog eens stil te staan bij de literaire prijzen van de overheid in ons taalgebied. Ze is van oordeel dat het aantal prijzen dusdanig is ingekrompen dat er nog weinig waardering van overheidswege bestaat voor schrijvers. Het gaat hier niet over geld, maar vooral over morele steun.

Ik beweer niet dat dit juist is of niet juist. Ik wil alleen mijn bekommernis uitspreken en vraag me af of het ogenblik niet is aangebroken om, bijvoorbeeld met als kader een ruime boekencampagne, met de literaire sector na te gaan of bijstelling nodig is in verband met de toekenning van prijzen, ook van de overheid, aan auteurs, vertalers, illustratoren en anderen.

Dit is slechts een bedenking, want dat in dit verband vragen worden gesteld, verantwoordt dat hierbij toch even wordt stilgestaan.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: We zijn het er blijkbaar allemaal over eens dat de communicatie niet de meest gelukkige was. We zijn echter niet verantwoordelijk voor de communicatie van derden. Belangrijk is dat een oplossing in het verschiet ligt bij de communicator, zijnde Boek.be. Uiteraard kan ik niet voor die organisatie spreken, maar uit contacten weet ik dat een oplossing heel nabij is.

Wat een duurzame ondersteuning aan de privésector, zijnde een boekenprijs, betreft, is de vraag wat duurzaam precies inhoudt. De vorige sponsor heeft vier jaar, als het ware een beleidsperiode, een bijdrage geleverd. Er was dus een bepaalde vorm van duurzaamheid. Ik weet niet of dat overeengekomen was of jaarlijks werd vastgelegd, maar het ging alleszins niet over een 'one shot'-initiatief, maar een partnerschap dat enkele jaren stand heeft gehouden en wat eerder de norm is dan de uitzondering.

Ik vrees dat het heel moeilijk zal zijn om aanvullende financiering te vinden van privépartners. Als dit jaar per jaar gebeurt, zal het inderdaad bijzonder moeilijk worden. Ik ben me er echter van bewust dat we niet meteen een partner bereid zullen vinden om zich ineens gedurende tien jaar te verbinden. Ik denk dat een termijn van drie tot vijf jaar eerder een werkbare periode is.

Waar staan we met de promotiecampagne van boek.be? Dat zal ik even schriftelijk navragen, mijnheer Meremans, want ook daar komen initiatief, inhoud van de campagne en hoofdfinanciering vanuit de sector zelf. Ik wil daar als overheid een laag bovenop leggen. Dat is al een jaar geleden gecommuniceerd. Ik zal u laten weten wat de precieze stand van zaken is.

Dan kom ik bij de inkrimping van de prijzen. We hebben een tijdje geleden een decreet goedgekeurd, dat gebaseerd is op wikken en wegen van mijn kant. Bekijken we dat decreet kritisch, dan kunnen we inderdaad zeggen dat er vanuit de literatuur gezien, minder prijzen zijn en vanuit maatschappelijk standpunt, evenveel of misschien zelfs meer. Het is een prijs minder voor de boeken en een prijs meer voor het circus, om het heel plat uit te drukken. Daar is het mij nooit om te doen geweest, maar het is wel zo. Ik begrijp dat het hoofdzakelijk over erkenning, respect en zichtbaarheid gaat en niet zozeer over geld. Daarom wil ik zeker met de sectoren samenzitten om dat verder te bekijken. Mijn deur staat daarvoor zeker open. Aan wie we prijzen zullen uitreiken en hoeveel prijzen per jaar, daar hebben we lang en goed over nagedacht, en daarvan hebben we u ook op de hoogte gebracht. Ik ben zeker bereid om het gegeven van erkenning en zichtbaarheid, of het nu voor deze sector is of voor een andere, verder te bekijken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.